

Posudek na diplomovou práci Evy Hrazdírové „Efektivní využívání informačních technologií jako jedna z klíčových kompetencí žáků“.

Diplomantka Eva Hrazdírová zvolila pro svoji diplomovou práci téma velmi aktuální. Problematika se týká informačních technologií a jejich efektivního využití ve školních podmínkách, autorka navazuje na současná východiska přijata v evropských i tuzemských dokumentech o školství a dotýká se jejich dalšího výhledu.

Práce má teoreticko empirický charakter, spolu s autorkou lze souhlasit s tím, že teoretická část je v předkládané studii dominantní a empirické šetření ji pouze doplňuje. Ostatně taková byla základní vize autorky před začátkem díla.

Teoretická část zaujímá zhruba dvě třetiny práce a v pěti ucelených kapitolách vytváří velmi komplexní studii o informačních technologiích.

Teoretická část je kvalifikovaným vstupem do světa vnějších informací, tak jak jej v teorii tří světů popsal K. R. Popper. Autorka si na jedné straně plně uvědomuje fenomenální změnu, se kterou díky vývoji informačních technologií do 21. století vstupujeme, na straně druhé si je vědoma celé řady problémů, které tato změna přináší a nejednou si klade otázku, zda je škola na tyto změny připravena. První dvě kapitoly představují zejména teoretický a terminologický výklad jevu informační technologie, včetně presentace dalších činitelů a jevů s informačními technologiemi spojených (informační společnost, informace a data, informační gramotnost, Internet jako informační síť). Autorka přitom vychází ze skutečnosti, že jedině pojmová vyjasněnost může zajistit smysluplné a hodnotné porozumění.

Ve třetí kapitole se zabývá autorka pojmem kompetence a vymezuje jej z hlediska informačních technologií, uvádí jejich pojetí na základě evropských dokumentů a na mnoha místech zdůrazňuje význam informační gramotnosti, kterou nahlíží jako součást cílové kompetence. Velmi naléhavě autorka upozorňuje na silnou potencialitu informačních technologií napomáhajících základnímu zaměření ve školství a zdůrazňuje, že jejich integrace do vzdělávání je faktorem budoucí kvality, efektivity a dostupnosti. Státní informační politika ve vzdělávání a příslušné dokumenty (4.kap.) představují velkorysé koncepce, zároveň autorka upozorňuje na problémy a překážky, které stojí v cestě k jejich naplnění.

Pátá kapitola je jednou z těch analýz, které je třeba provést jako součást hlubšího poznání žákovy práce s Internetem a v procesu informační výchovy. Tato pedagogicko psychologická analýza je celkem zdůvodněně založena na čtyřech determinantách, které podle autorky tvoří předpoklady kvalitní práce s Internetem (jde o kognitivní motivovanost, rozvíjení kognitivních procesů, přijetí vhodného kognitivního stylu a uvědomění si kognitivních cílů - platí zejména pro učitele). Konkrétním přínosem této kapitoly je část, která se týká specifických charakteristik zpracování informací pomocí Internetu. Ve srovnání s ostatními kognitivními činnostmi zde vystupují do popředí ty okolnosti, které díky internetové technologii nabízí celou řadu možností (pozitivně i negativně pojatých).

Empirické šetření bylo provedeno především pomocí dotazníku, který autorka sestrojila na základě vlastních zkušeností a předpokládaných hypotéz, a které je spíše doplňující složkou teoretické části než samostatným výzkumem.

Závěry, které byly na základě výsledků odvozeny, jsou více než povzbudivé - viz. str. 90 a přinesly kromě jiného náznak velmi zajímavé hypotézy. Jestliže se v budoucí době potvrdí významná vazba kognitivně - informačního potenciálu jedince s tímto informačním zdrojem (internetem), což naznačují

výsledky šetření u dětí, které lze považovat za prospěchově slabší příp. kognitivně nemotivované, otevírá se možnost účinného využití tohoto informačního zdroje jako motivačně silného média v procesu učení a poznání.

K předkládané práci nemám žádné připomínky, spíše otázky nebo náměty do diskuse v průběhu obhajoby:

- 1) Jak si autorka představuje, že by škola měla být na vstup Internetu do škol ještě více připravena?
- 2) V kapitole o specifických charakteristikách „internetového“ učení autorka uvádí pouze jeho kladné stránky. Mohla by autorka naznačit i event. nebezpečí, která právě tato „specifika“ skrývají ?
- 3) Existují podle autorky možnosti využití informačních technologií v procesu pedagogicko-psychologické diagnostiky ?

V závěrečném hodnocení lze říci, že při zpracování teoretické i empirické části práce autorka prokázala způsobilost samostatného myšlenkového a tvůrčího přístupu, teoreticko metodologického uvažování a v neposlední řadě i kultivovaného vyjádření. Výsledky v empirické části práce jsou presentovány přehlednými grafy a tabulkami.

Diplomová práce Evy Hrazdírové splnila požadavky kladené na diplomové práce, diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat v ý b o r n ě .

V Praze 12. května 2006

PhDr. Hana Krykorková, CSc.
katedra pedagogiky FF UK